

Een kamerjassenfabriekje in de Dorpsstraat

Een foto in de Jubileumbundel van oktober 2020 heeft tot de nodige discussie geleid. Waar speelde het tafereel van tien in klederdracht gestoken meiden achter naaimachines zich af? Nee, de locatie was niet schouderwaaierfabriek 'Bara'. En ook niet het leslokaal van de plaatse-lijke huishoudschool. De reacties wezen unaniem naar het voormalige christelijke gereformeerde kerkgebouw aan de Dorpsstraat. Daar werden in de jaren vijftig kamerjassen - sommigen spreken van ochtendjassen - geproduceerd. Op de plaats van dit confectie-atelier staat tegenwoordig aan de oever van de gracht het vrijstaande huis van Frank van den Bos.

Voorste rij v.l.n.r.:

Els Vedder,

Jannie (Koelewijn-)Hop,

Maria (Schaap-)van Dijk,

Aaltje (Blokhuis-)Koops,

Steventje (.....-)ter Haar

en Jannetje ter Beek.

De rij erachter v.r.n.l.:

Riek (ter Haar-)van Twillert,

Hennie (de Graaf-)Loef

Jannetje Huijgen,

Rie (de Graaf-)Tender.

Achter tegen wand aan v.l.n.r.:

Geesje (Prins-)Hopman,

'Juffrouw Lenie',

Jansje van Veen,

Geertje (Bos-)van de Groep,

Reinie (Gouman-)Koelewijn

en Hanna (Pijpers-)v. Tamelen,

Willempje Huijgen en

Willempje (Duijst-)Koelewijn

Frankdr.

Deze ontknoping zal menigeen de wenkbrauwen doen fronsen. Een kamerjassen'fabriekje' aan het begin van de Dorpsstraat? Nooit van gehoord! Gesprekken met voormalige werkneemsters lichten heel wat tipjes van de sluier op. Daaruit blijkt dat achter de foto van dat groepje nog ongetrouwde meisjes, op bladzijde 67 van het jubileumboekje, een vrij onbekende historie schuilgaat. Niet zo gek, want het naaiatelier heeft vermoedelijk slechts twee jaar gedraaid: in 1956 en 1957.

Nieuw kerkgebouw

De voormalige kerkzaal en pastorie waren overbodig geraakt na de nieuwbouw van een kerk aan de Molenstraat, die op 23 juli 1954 in gebruik werd genomen (thans het onderkomen van 'De Genadebron'). De opstal-ten waren een half jaar daarvoor al verkocht aan de firma W. Koelewijn ('Willem de Harder'), die in november 1953 het geheel overnam voor 36.000 gulden. De productieruimte werd dus verhuurd aan het naai-atelier.

De groep naaiatelier dames in een andere opstelling.

'De kerkbanken waren er allemaal uitgehaald', herinnert Hennie de Graaf-Loef (geb. 1936) zich nog goed. Hoe kwam ze op dit atelier terecht? 'Er stond een advertentie in de krant. Ik werkte in Baarn. Dit leek ons leuker.' Met 'ons' bedoelt Hennie haar zus Gretha Koelewijn-Loef (geb. 1933) en 'hartsvriendin' Maria Schaap-van Dijk (geb. 1937). Over de hoogte van het loon lopen de meningen overigens uiteen. De verdiensten waren 9 gulden per dag, zegt de een stellig, en dat was stukken beter dan wat een gemiddeld 'warkhuus' in Baarn of Amersfoort opleverde. Maar bijvoorbeeld Maria denkt meer aan twintig gulden per week, dus vier gulden per dag.

Hoe dan ook, uiteindelijk hadden zo'n twintig meisjes gereageerd op de advertentie van het bedrijf dat gevestigd was in Amsterdam. Ze werden aangenomen en konden direct beginnen.

Hennie had in zekere zin al ervaring met het stikken van kledingstukken, want ze werkte een jaar bij de Bara, toen ze net van school was. Dat gold ook voor Maria die behalve bij de Bara ook nog de TOC-chocoladefabriek in Nijkerk van binnen had gezien.

Reclamefoto

Op de foto, waarop de Baarnse fotograaf Jos Zandvoort '1957' heeft genoteerd, staan alle meisjes in klederdracht. Wie goed kijkt naar sommige tamelijk mislukte 'kuven' ziet direct dat het voor die meisjes een soort verkleedpartij is geweest. Zoals voor Geesje Hopman (geb. 1941) en Reinie Koelewijn (geb. 1938), die in de jaren vijftig normaal 'in burger' liepen. Reinie, dochter van 'Hein van Niera', leende het kostuum van haar vriendin Gerrie Duijst Hendrikusdr. Ter nadere aanduiding: Geesje was een dochter van 'Willem de Koekert'.